

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoE/125/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812222721
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3812222721.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v N., A. XX, L.: XX XXX XXX, právne zastúpený V. G. V., Z. so sídlom v N., A. XX, L.: XX XXX XXX, proti povinnému: I. D., bytom A. XXXX/X, C., o vymozenie istiny vo výške 1.205,01 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 14. februára 2013, č.k. 9Er/4131/2012 - 29, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, R. č. XX, XXX XX N., o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený návrhom zo dňa 11.10.2012 navrhol vykonať exekúciu voči povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 19.07.2011, sp. zn. SR 06162/11, ktorý zaväzoval povinného k zaplateniu istiny vo výške 1.205,01 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.205,01 Eur od 13.04.2011 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.205,01 Eur od 23.05.2011 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 320,01 Eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.08.2011 a vykonateľnosť dňa 02.09.2011. Dňa 16.11.2012 predložil súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle návrhu oprávneného, pripojeného rozhodcovského rozsudku a žiadal udeliť poverenie pre vymozenie istiny 811,01 Eur s príslušenstvom, ktoré bližšie v žiadosti nešpecifikoval. Z predloženého exekučného titulu - uvedeného rozhodcovského rozsudku a z pripojenej zmluvy o úvere súd zistil, že dňa 26.10.2010 bola medzi oprávneným a povinným uzavretá zmluva o úvere č. 301400016, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver v sume 500 Eur za poplatok 484,00 Eur pričom povinný sa zaviazal vrátiť úver s poplatkom v celkovej výške 984,00 Eur v 12 mesačných splátkach po 82,00 Eur počnúc dňom 27.11.2010. Súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len „VP“). Oprávnený s povinným uzavrel zároveň dňa 26.10.2010 Rozhodcovskú zmluvu. Po preskúmaní podmienok na vedenie rozhodcovského konania, rozhodcovský súd vyhovel žalobe v celom rozsahu, pričom mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným vznikol zmenkový záväzkový vzťah na základe zmenky vyplnenej dňa 16.05.2011 na zmenkovú sumu 1.205,01 Eur v súlade s dohodou o vyplnení zmenky. Súd poukázal na znenia ustanovení § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy. Vzhľadom k vyššie uvedenému, bez ohľadu na označenie zmluvy ako úverovej zmluvy, ktorá by sa mala podľa klasického chápania spravovať výlučne len Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a súčasne spotrebiteľský úver (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenej formulári) a na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Zmenkový vzťah medzi oprávneným a povinným /tak

ako ho vyhodnotil rozhodcovský súd/ je akcesorický právny vzťah, ktorý zabezpečuje základný úverový právny vzťah založený medzi účastníkmi. Akcesorický záväzok nemôže vzniknúť bez hlavného záväzku /spotrebiteľský úver, resp. zmluva/, ku ktorému sa viaže, a ktorý má zabezpečovať. Súd tak posúdil zmenkový vzťah, resp. vzťah medzi oprávneným a povinným vzhľadom na právny dôvod vzniku záväzku /uzavretie spotrebiteľskej zmluvy/ za spotrebiteľský vzťah s dôrazom na ochranu spotrebiteľa. Rozhodcovský súd tak nedostatočne aplikoval zákonné ustanovenia chrániace spotrebiteľa, pred nekalými podmienkami, keď na túto skutočnosť neprihliadal, resp. rozhodca sa postavením dlžníka ako spotrebiteľa a charakterom úveru ako spotrebiteľského úveru vôbec nezaoberal, hoci k tomu bol podľa zákona povinný (§ 33 ZoRK). Ďalej súd citoval znenia ustanovení § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1 - 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Preskúmaním rozhodcovskej zmluvy, konkrétne článku II, vzhliadol súd v zmluvnom dojednaní nekalú podmienku, k čomu ho viedli nasledovné dôvody. V článku II rozhodcovskej zmluvy uzavreli zmluvné strany rozhodcovskú doložku, na základe ktorej všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 301400016, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom, ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b/ pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zák. č. 99/1963 Zb.). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy, vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky, ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že povinný si neplnil riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si oprávnený svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej rozhodcovskej doložky podľa článku II rozhodcovskej zmluvy, kde rozhodca bez vypočutia povinného vydal rozhodcovský rozsudok. Možnosť výberu spôsobu riešenia sporu povinným je podľa názoru súdu len zdánlivá, keď vo väčšine prípadov určuje spôsob riešenia prípadného sporu a v prípade rozhodcovského konania aj osobu rozhodcu oprávnený. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej zmluvnej úpravy síce mal možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, avšak podaním žaloby v rozhodcovskom konaní oprávneným, stratil povinný možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom. Úpravu zmluvne zakotvenú oprávneným do rozhodcovskej doložky formou rozvázovacej podmienky stanovenej v čl. II. (posledná veta), súd posúdil ako nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov. Súd zaoberal tým, či je vôbec možné v rámci spotrebiteľskej zmluvy platnú rozhodcovskú doložku uzatvoriť. Vzhľadom ku skutočnosti, že rozhodcovské konanie de facto reprezentuje realizáciu právnych záruk, ktorú upravuje čl. 46 Ústavy SR ako právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 51 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z. takéto zmluvné dojednanie nie je možné v spotrebiteľskej zmluve úplne vylúčiť. V tomto prípade bola rozhodcovská zmluva súčasťou zmluvy o úvere ako rozhodcovská doložka. Rovnako dohodu vyžaduje v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 a § 8 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní aj voľba rozhodcu resp. postup jeho dodatočného ustanovenia. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu a osoby rozhodcu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci na predtlačenom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu povinného si finančné prostriedky touto cestou obstarat', čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy povinný vôbec pristúpil. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy je v tomto prípade veriteľ, čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy), ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Neprijateľné podmienky sú doplňované aj

samotnou právnou úpravou, keď s účinnosťou od 01.01.2008 je v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovania od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je treba vykladať aj so zreteľom na ust. § 106 O.s.p., ktoré pri platnej rozhodcovskej zmluve bráni konaniu pred štátnym súdom. Ak rozhodcovská doložka dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Rozhodcovskú doložku je preto treba vykladať tak, že neodporuje citovanému zákonnému ustanoveniu iba vtedy, ak práva v exekúcii uplatňuje ako oprávnený spotrebiteľ. Existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej doložky odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Uvedené spôsobuje, že pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie neprebehlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom by bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mohla byť vedená exekúcia. Súd dodal, že predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu, odvolanie oprávnený, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Mal za to, že súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Citoval znenia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, v súlade s ktorými súd prvého stupňa na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ust. § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale exekučný súd v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (v prejednávanej veci rozhodcovský rozsudok) tak ako ich vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Oprávnený bol názoru, že v rámci preskúmvania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, ale len výrok exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. záväznosť k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. Požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. V tejto súvislosti oprávnený poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000, uverejnený pod č. 18/2000. Konštatoval, že postupom súdu a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 zákona o rozhodcovskom konaní) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. V súlade s ust. § 250 ods. 2 písm. b) O.s.p. oprávnený poukázal na inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Za procesnú vadu v tomto zmysle považoval nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť tak dostatočné a zrozumiteľné, aby u účastníkov konania vzbudzovali dôveru v jeho zákonnosť a správnosť (ust. § 3 O.s.p.). Mal za to, že súd neposudzoval danosť existencie podmienok spotrebiteľského vzťahu stanovených v hypotéze ust. § 52 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje postup konajúceho súdu, na základe ktorého dospel súd k záveru aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd sa v konaní vôbec nezaoberal so splnením podmienok pre vznik spotrebiteľského vzťahu t.j. existencia spotrebiteľa a dodávateľa. Súd nezohľadňoval a v tomto zmysle ani nevykonával dokazovanie o skutočnostiach svedčiacich o závere k akému dospel. Rozhodnutie súdu je takto založené na konštatovaní, ktoré nie je možné preskúmať pre nedostatok dôvodov v odvolacom konaní. Oprávnený uviedol, že na daný prípad nie je prípustné aplikovať ust. § 54 ods. 2 Občianskeho

zákonníka. Súd musí pri posúdení vzťahu ako spotrebiteľského mať napevno ustálené, že fyzická osoba, ktorá uzatvára zmluvu na predtlačenom formulári, je v skutočnosti spotrebiteľom. Súd sa však týmito závermi neriadil a v tomto smere žiadne dokazovanie nevykonával. Oprávnený bol názoru, že konajúci súd opomenul, že súd mohol a mal posudzovať do akej miery a akej časti je exekučný titul podľa jeho názoru súladný so zákonom a v tomto smere aj vykonávať dokazovanie. Navyše mal súd pri svojej rozhodovacej činnosti postupovať prioritne tak, aby dodržiaval zásadu pacta sunt servanda a z toho vyplýva zásada vykladať dôvody neplatnosti právneho úkonu skôr reštriktívne (napr. sp. zn. II. ÚS 87/04 ÚS ČR). Žiadal preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 221 Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu oprávneného písomne podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávnych hľadísk.

Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/. Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z., z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť)

rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

Za správny odvolací súd považuje právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Námietky oprávneného, že absentuje postup súdu, na základe ktorého dospel k záveru o aplikácii spotrebiteľského práva, a vôbec sa nezaoberal so splnením podmienok pre vznik spotrebiteľského vzťahu, t. j. existencia spotrebiteľa a dodávateľa, považoval odvolací súd za neopodstatnené a nedôvodné. Odvolací súd má rovnako ako súd prvého stupňa za to, že povinný v zmluvnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ a oprávnený ako dodávateľ (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd preto zastáva právny názor, že predmetná Zmluva o úvere zo dňa 26.10.2010, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy povinný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu o úvere, ako aj na rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú v ten istý deň ako úverová zmluva medzi tými istými účastníkmi, je potrebné aplikovať aj právne normy právneho poriadku chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 2 a ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z., správne preto súd prvého stupňa vychádzal z ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy s prihliadnutím aj na príslušnú smernicu Rady 93/13/EHS a zisťoval, či zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná. Odvolací súd konštatuje, že rozhodcovská zmluva má neprimeraný charakter, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, teda povinného (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú zmluvu zo dňa 26.10.2010 odvolací súd považuje za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne komfortným spôsobom. Uvedené zákonné ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní je pritom podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého členské štáty Európskej únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Odvolací súd uvádza, že za neprimeranú je potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu v danej veci, ktorá bola uzatvorená v rovnaký deň ako samotná zmluva o úvere, povinnému bola predložená oprávneným na vopred pripravenom formulári, kde sa doplnili len údaje povinného a číslo a dátum uzatvorenia úverovej zmluvy, nebola individuálne dojednaná, keď povinný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovi, resp. rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie svojej formulárovej rozhodcovskej zmluvy. Odvolací súd zastáva názor, že o nekalú

zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú zmluvu v celosti za neprijateľnú, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v návaznosti na judikatúru Súdneho dvora EÚ (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Odvolací súd zároveň dodáva, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Odvolací súd uzatvára, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Záverom odvolací senát s poukazom na § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch uvádza, že toto uznesenie prijal jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.